

Ігор Янович, фотограф - Марія Бикова, з проекту Контекст, фрагмент, Львів, 2010, цифровий друк

КОНТЕКСТ

Ігор Янович
04.07-30.07.2012

фотограф Марія Бикова
куратор Павло Гудімов
музика Юрій Яремчук

Мова піде про нічного метелика, що залетів у прочинене вікно і випадково вдарився вам об ногу, коли ви ходили кімнатою (туди-сюди, туди-сюди), думаючи про контексти, шукаючи сенси, і раптом зупинилися. У нескінченній темряві холодного космосу, серед мільярдів комет, астероїдів і планет, літає по колу блакитна куля. Вона спокійно і повільно повторює свій циклічний рух і, не знаючи ні втоми, ані збоїв, коло за колом примножує вічність, про яку можна тільки розмірковувати, вічність, яка позбавлена кайданів кінця і початку. Ця блакитна куля є незамінною часткою Всесвіту, що з усіх боків оминаючи площину сенсів, являє собою велику гармонію, збагнувши яку, деякі молоді поети просто не витримують і помирають, трохи не дотягнувши до тридцятки. Найголовніша відмінність блакитної планети від інших полягає в тому, що її поверхня щедро змашена незалежним від великого порядку життям, головною складовою якого є «людина розумна». Вона неспинно працювала і пізнавала, руйнувала і створювала, не розуміла і шукала відповіді. В результаті людина збудувала собі власний всесвіт, зробила його структурованим і логічним, підлаштувала під себе, оволоділа ним. Зрештою, влада – це те, до чого вона прагнула, до чого неспинно йшла всю свою історію: охопити, зібрати до купи, збагнути, всьому дати імена й пояснити. Світ, створений людиною – це світ, у якому все потребує контекстів, де кожна річ має своє обов'язкове призначення і пояснення. Але скільки б не відбувався цей тотальний емпіричний процес усвідомлення та ідентифікації, яке б велике значення він не мав, ясності, насправді, не більше, і все це, зрештою, виявляється великим самообманом, заплутаним і вкоріненим. Все, за що ми вчепилися і намагаємося міцно тримати в своїх загарбницьких долонях, вислизає, як риба, або просипається крізь пальці, наче пісок. Замки, які ми збудували, руйнуються і розвалюються, але ми цього не помічаємо, ми проходимо повз. Діти, яких ми народили, проростають, наче картопля, в темних підвалах та вклеюють в свої чорні словники легенів слова та вирази, почуті у порнографічному світі ринків та вокзалів, але ми й цього не помічаємо також. Ще вчора «зачаровані річки» – сьогодні розлягаються мертвими вужами, демонстративно виваливши зі своїх розпоротих животів іржаві бляшанки, старі покришки та відірвані лялькові голови... Цього ми також не помічаємо, ми проходимо й проходимо, ми йдемо далі, бо саме там попереду, за рогом, здається нам, і знаходиться та оспівана радянським рок-н-ролом «птаця ультрамарін».

І що ж тоді означає той дотик нічного метелика у душній кімнаті, пізно ввечері? Дотик, який зупиняє ваш нескінченний жадливий потік свідомості, і ви, на якусь мить, лишаєтесь сам на сам зі Всесвітом. Чи варто шукати пояснень для цього миттєвого контакту? Який у нього контекст? Що він означає? Зрозуміло, що ніякого контексту в нього немає, бо контекст – це і є мить зіткнення двох світів – світу маленької комахи і людини розумної, зіткнення, що анулює всі назви й поняття, досвід і знання. Контекст, як матеріальна абстракція. Контекст, як спроба контакту, як спроба покохати.

Спільний проект львівського художника Ігоря Яновича і київського фотографа Марії Бикової розповідає про таку спробу спонтанного контакту результатів внутрішньої, духовної роботи художника, та того, що впливало на нього ззовні, спроба дати нове життя нашим зруйнованим замкам і розчарованим річкам, спроба помітити навколишній світ – і запропонувати йому свою душу. Це, скоріше, не зміна контекстів, а вихід за контекст, заміна його на щось інше – безмежне. Ігор Янович випустив своїх нічних метеликів, які увірвалися і доторкнулися... Це тривало лише мить... І добре, що поруч був фотограф.

Василь Скаун